

12/1990. BM ut

BELÜGYMINISZTERIUMSzigorúan titkos!
Különösen fontos!

Szám : 10-21/32/1963.

005

**A Magyar Népköztársaság
Belügyminiszterének
0032. számú
PARANCSA**

Budapest, 1963. december 5-én.

A Magyar Népköztársaságot, mint a szocialista tábor tagját egyre szélesedő sokoldalú gazdasági, tudományos és kulturális kapcsolatok fűzik a szocialista tábor többi országaihoz. Külképviseleti szerveink beosztottain kívül nagy létszámban tartózkodnak magyar állampolgárok a szocialista országokban, mint ipari, kereskedelmi szakemberek, ösztöndíjasok stb.

Az ellenséges hírszerző szervek felismerték az ebből adódó lehetőségeket. Abból a feltételezésből indulnak ki, hogy a harmadik ország állampolgárait adott esetben könnyebben felhasználhatják ellenséges tevékenységre, mint a fogadó ország állampolgárait. Ezért arra törekednek, hogy megközeleítsék a népi demokratikus országokban levő külképviseleti szerveink egyes beosztottait, a huzamosabb ideig ott tartózkodó magyar állampolgárokat és rajtuk keresztül aktív ellenséges tevékenységet folytassanak hazánk és a szocialista tábor más országai ellen.

A szocialista országokban huzamosabb ideig tartózkodó magyar állampolgárok védelme, az ellenséges hírszerző szervek aknamunkájának felderítése és megakadályozása céljából, valamint az operatív munkának a fogadó országok állambiztonsági szerveivel való koordinálása és a kölcsönös segítségnyújtás érdekében 1960-ban a baráti országokban kémelhárító rezidentúrákat hoztunk létre.

A rezidentúrák eddigi működésük során értek el bizonyos kezdeti eredményeket és a további munka szempontjából figyelemre méltó és hasznosítható tapasztalatokat szereztek. Az eltelt időszakban azonban még nem sikerült minden vonatkozásban kihasználni a rezidentúrák kedvező lehetőségeit. Munkájuk még nem kiforrott, működésükben sok a fogyatékoság. A munka tartalmát tekintve nem sikerült még maradéktalanul biztosítani, hogy a rezidentúrák az állambiztonsági munka és ezen belül a kémelhárítás szerves részévé, hasznos, nélkülözhetetlen eszközévé váljanak.

A rezidentúrák munkájának, irányításának megjavítása és a meglévő hiányosságok kiküszöbölése érdekében

m e g p a r a n c s o l o m :

I.

1. A szocialista országokban működő kémelhárító rezidentúrák a BM. III. Főcsoportfőnökség szervei. Munkájukat a BM. illetékes vezetőinek utasításai és parancsai alapján végzik. A rezidentúrák vezetői „szigorúan titkos”

1

4.2
10-21/32/196311 sorozat
14. dolog

kos" állományú operatív tisztek. Hivatali munkájukat tekintve a fedőszerv (KÜM., KKM.) vezetőinek, operatív munkájukat tekintve a BM. III/II. csoportfőnöknek vannak alárendelve. Tevékenységüket közvetlenül a III/II. csoportfőnök, illetve a III/II-6. Osztály vezetője szervezi, irányítja és ellenőrzi.

Az „SZT” állományú tisztek jogait és kötelességeit, a fedőszervhez való viszonyát a BM. illetékes vezetőinek utasításai, parancsai, valamint a KÜM. és a KKM. e tárgykörben kiadott közös utasítása szabályozza.

Azokban a szocialista országokban, ahol „SZT” állományú tiszt vezetésével még nem működik rezidentúra, hálózati rezidens beállításával kell biztosítani az operatív munka végzését.

2. A rezidentúrák feladatai a magyar kolónia tagjainak védelme, a külképviseleti szerveinkbe való ellenséges behatolási és beépülési kísérletek megghiúsítása, az ellenséges hírszerző szervek ezirányú tevékenységének felderítése és megakadályozása terén:

- a) Ügynökség és hivatalos kapcsolatok felhasználásával biztosítják az adott országban a MNK. objektumainak, államtitkainak, valamint a huzamosabb ideig kint élő magyar állampolgárok (külképviseleti beosztottak, KGST. dolgozók, ösztöndíjasok, szakemberek) operatív védelmét.
- b) Rendszeresen figyelemmel kísérik a külképviseleti szervek biztonsági helyzetét. A felmerült hiányosságok megszüntetésére a fedőszerv illetékes vezetőjének javaslatot tesznek.
- c) Tanulmányozzák és feldolgozás alá vonják azokat a rezidentúra hatáskörébe tartozó személyeket, akiket az ellenséges hírszerző szervek ellenünk, a fogadó, vagy más szocialista ország ellen felhasználhatnak, illetve akiken keresztül lehetőségünk nyílik az ellenséges hírszerző szervek ügynökségébe való beépülésre.
- d) A meglévő lehetőségek kihasználására, az operatív eszközök céltudatos felhasználásával kombinációkat kezdeményeznek, dolgoznak ki és — a III/II. Csoportfőnökség engedélyével, illetve utasítására — hajtanak végre az ellenséges hírszerző szervek fedőszerveinek, hírszerző tisztjeinek és ügynökségének felderítése érdekében.
- e) Indokolt és szükséges esetekben — a fogadó ország állambiztonsági szerveinek tudomásával, illetve segítségével — megszervezzük a külképviseleti szerveinknél dolgozó nem magyar állampolgárok operatív ellenőrzését.
- f) A fenti feladatok eredményes végrehajtása érdekében a III/II. Csoportfőnökség utasítása, vagy engedélye alapján végrehajtják a fogadó országban tartózkodó magyar állampolgárok beszervezését, illetve kapcsolatot létesítenek a fogadó országba kiutazott ügynökséggel.

3. A rezidentúrák feladata, hogy együttműködjenek a fogadó ország állambiztonsági szerveivel, az adott országban különböző fedéssel dolgozó ellenséges hírszerző szervek felderítése és aknamunkájuk leleplezése érdekében.

- a) A rezidentúrák vezetői („SZT” tisztek) kapcsolatot tartanak a fogadó ország állambiztonsági szerveinek a kapcsolattartásra kijelölt tisztjeivel.
- b) A kapcsolattartás során rendszeresen — a szükséges mértékben — tájékoztatják a fogadó ország állambiztonsági szerveit a rezidentúra operatív lehetőségeiről, a fogadó ország állambiztonsági szerveit érintő felderített adatokról.

- c) A BM. III/II. Csoportfőnökség illetékes vezetőinek utasítása alapján, illetve a fogadó ország állambiztonsági szerveinek kérése alapján folyamatosan koordinálják a két kémelhárító szerv egyes ügyeit.
- d) Az ellenséges hírszerzés elleni harc eredményessége érdekében szükség esetén a fogadó ország állambiztonsági szervén keresztül és segítségével — a III/II. csoportfőnök jóváhagyása alapján — koordinálják a rezidentúra tevékenységét a többi baráti állam rezidentúrájának tevékenységével.
- e) A fogadó ország állambiztonsági szerveitől kapott hivatalos tájékoztatásokról, kérésekről, közös operatív kombinációk lehetőségéről rendszeresen jelentést terjesztenek fel a III/II. csoportfőnöknek.
- f) Hatáskörét meghaladó kérdésekről — a fogadó ország szerveit nem érintő konkrét hazai ügyekről, a BM. III. Főcsoportfőnökség szervei egész tevékenységével összefüggő kérdésekről stb. — utasítás vagy engedély nélkül a baráti állambiztonsági szervekkel nem kezdeményezhet tárgyalásokat és nem adhat tájékoztatást.

4. A rezidentúra feladata, hogy — a lehetőségektől függően — a fedőszervi beosztás révén a kapitalista országok állampolgáraival, külképviseleti beosztottaival való hivatalos érintkezéseket (konzuli ügyek, fogadások) információszerezésre is felhasználja.

- a) Elsősorban a NATO országokra vonatkozó politikai, gazdasági és katonai jellegű adatok, valamint hazánkat, a fogadó országot és a szocialista tábor országait érintő adatok megszerzésére van szükség.
- b) A különböző adatok megszerzésébe — kedvező lehetőségek esetén — a rezidentúra ügynökségét is be lehet vonni. Gondosan ügyelni kell azonban arra, hogy az érdeklődés iránya, módszere ne eredményezhesse a rezidentúra, vagy az ügynökség dekonspirációját.
- c) A rezidentúrák vezetői, beosztottai és a külképviseleti szolgálatot teljesítő hálózati személyek a hivatalos érintkezésen túl csak a III/II. csoportfőnök engedélyével építhetnek ki szorosabb kapcsolatot tanulmányozás céljából kapitalista országok állampolgáraival.

5. A rezidentúrák feladata, hogy rendszeresen figyelemmel kísérjék a fogadó ország belpolitikai és operatív helyzetének alakulását. A bekövetkezett nagyobb jelentőségű eseményekről, változásokról, ezzel kapcsolatos tapasztalataikról, a folyamatban levő ügyekben bekövetkezett, vagy a rezidentúra működését, konspirációs és biztonsági helyzetét számottevően befolyásoló fordulatokról soron kívül kötelesek jelentést tenni a központnak.

II.

1. A rezidentúrák munkájának szervezése, irányítása és ellenőrzése a III/II-6. Osztály vezetőjének feladata. A rezidentúrákat tartó alosztályon keresztül állandó és eleven operatív kapcsolatot tart a rezidentúrákkal. A III/II. csoportfőnök utasításai alapján meghatározza a rezidentúrák tevékenységének fő vonalát, az egyes ügyekben teendő fontosabb intézkedéseket, a hatáskörébe tartozó ügyekben jóváhagyja a rezidentúrák javaslatait.

2. Az osztály vezetője irányítja a rezidentúrákat tartó alosztály munkáját. Ellenőrzi és biztosítja, hogy az alosztály:

- a) Időben reagáljon a rezidentúrák javaslataira, tippjeire, a konkrét ügyek és ügyjelzések feldolgozását célzó operatív intézkedésekre.

- b) Állandoan figyelemmel kísérje az egyes rezidentúrák operatív helyzetének alakulását, segítse az operatív lehetőségek jobb kihasználását. Koordinálja a rezidentúrák és a III/II. Csoportfőnökség különböző vonalain felmerülő konkrét ügyekben történő intézkedéseket.
- c) Megszervezze a rezidentúrák több nyelvet beszélő minőségi ügynökséggel való megerősítését, illetve utánpótlását. Ennek érdekében hazai beszerzéseket hajt végre, biztosítja a kiválasztott ügynökség kihelyezését és a rezidentúráknak történő átadását. A rezidentúráknak küldött utasítások gondos összeállításán keresztül segítse elő az ügynökség céltudatos foglalkoztatását, operatív és politikai nevelését.
- d) Megszervezze a szocialista országokba huzamosabb időre kiutazó magyar állampolgárok előzetes ellenőrzését és ennek eredményeiről a rezidentúrákat tájékoztatja.
- e) Szükség szerint állítsa össze és a rezidentúráknak küldje meg a baráti állambiztonsági szervek felé adandó tájékoztatások, konkrét ügyekben történő kérelmek stb. anyagát. A rezidentúrák munkáját, helyzetét érintő kérdésekben és fontosabb ügyekben kezdeményezze, hogy a III. Főcsoportfőnökség illetékes vezetői közvetlenül forduljanak a baráti állambiztonsági szervek illetékes vezetőihez.

3. A III/II-6. osztályvezető feladata, hogy a rezidentúrákon dolgozó tisztek politikai tájékoztatása és operatív továbbképzése a lehetőségektől függően (futárposta, hazarendelések, helyszíni ellenőrzés stb. felhasználásával) folyamatosan biztosítva legyen.

4. A III/II. csoportfőnök engedélyezi közös rezidensi értekezletek megtartását, napirendjét, a rezidentúrák vezetői és beosztottai operatív érdekből a fedőszerven keresztül történő hazarendelését.

5. A III/II. csoportfőnök kísérelje figyelemmel az operatív helyzet alakulását és ettől függően tegyen javaslatot új rezidentúrák felállítására, vagy a meglévő rezidentúrák státuszainak módosítására, az erők esetleges átcsoportosítására.

6. A III/II. csoportfőnök (megbízottja) a rezidentúrák munkájának elősegítése érdekében tartson rendszeres kapcsolatot a fedőszervek illetékes vezetőivel, őket az operatív érdekeknek megfelelően tájékoztassa, illetve szükséges esetben kérje segítségüket, vagy intézkedésüket.

III.

Vegyes rendelkezések

1. A rezidentúrák az operatív kiadások fedezésére — a III. főcsoportfőnök által jóváhagyott keretnek megfelelően — valutaellátmányt kapnak. Az ellátmány felhasználásánál az érvényben levő utasításokat értelemszerűen kell alkalmazni. A rezidentúrát tartó alosztály köteles ellenőrizni az ellátmány kezelését és felhasználását. A költségekről szóló elszámolásokat, számlákat, nyugtákat végleges elszámolás előtt láttamozásra be kell mutatni a III/II-6. Osztály vezetőjének.

2. A rezidentúrák helyszíni ellenőrzéseihez általában a KÜM. futárútjait kell felhasználni. Amennyiben ez nem lehetséges, vagy az ellenőrzés hosszabb időt vesz igénybe, úgy a BM. költségvetés terhére kell megszervezni az ellenőrzést. A rezidentúrákat az operatív helyzettől függően — de évenként legalább egy alkalommal — ellenőrizni kell.

A KÜM. futárútjainak felhasználását a BM. III/II-6. Osztály vezetője engedélyezi. A BM. költségvetése terhére történő ellenőrzést a BM. III/II. csoportfőnök hagyja jóvá.

3. A rezidentúrákkal való összeköttetésre, illetve a folyamatos kapcsolattartásra — a fedőszerv helyi vezetőjének és helyettesének bevonásával — a KÜM. futárpostáját és a rejtjelzett táviratokat kell felhasználni.

A rezidentúrákat tartó alosztályon az egyes rezidentúrákkal való levelezés (futárposták tartalomjegyzékei, elszámolások, a baráti állambiztonsági szervekkel való megbeszélésekről szóló jelentések, utasítások és egyéb — konkrét ügghöz nem kapcsolódó — jelentések, anyagok stb.) nyilván tartására levelezési dossziékat kell nyitni.

4. Az „SZT” állományú tisztek a fogadó ország területét csak a III/II. csoportfőnök engedélyével hagyhatják el. 48 órán túl tartó vidéki utazásukat előzetesen jelenteni kötelesek.

PAP JÁNOS s. k.
belügyminiszter

Kapják: belügyminiszter I. helyettese,
BM. III. főcsoportfőnök és helyettese,
BM. III/I., II., III., IV., V. csoportfőnök,
BM. III/4. Osztály vezetője,
BM. III/II. Csoportfőnökség osztályvezetői.

Készült: 25 példányban.
Tartalmaz: 5 oldalt.